

25. Helhedsplan for Københavns Hovedbibliotek (2010-95118)

Der er udarbejdet en samlet plan for moderniseringen af Hovedbiblioteket. De i budget 2010 afsatte 10 mio. kr. skal udmøntes til 1. etape af planen, og der skal tages stilling til finansieringen af yderligere 100 mio. kr.

INDSTILLING OG Beslutning

Kultur- og Fritidsforvaltningen indstiller, at Kultur- og Fritidsudvalget anbefaler Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen,

1. at "Helhedsplan for Københavns Hovedbibliotek" indgår i forhandlingerne om budget 2011, 2012 og 2013 med henholdsvis 40, 30 og 30 mio. kr.
2. at en anlægsbevilling på 10 mio. kr. (i 2010 p/l) til Kultur- og Fritidsudvalget, bevilling Københavns Ejendomme, konto 0.32.31.3 udmøntes til 1. etape af helhedsplanen for modernisering af Københavns Hovedbibliotek
3. at der anvises dækning for de 10 mio. kr. på Kultur- og Fritidsudvalgets rådighedsbevilling funktion 3.32.50.3 Folkebiblioteker. I de 10 mio. kr. indgår et administrationsbidrag på 2,2 % - fordelt med 1,5 % til Københavns Ejendomme og 0,7 % til Kultur- og Fritid, Bestillerenhed.

Problemstilling

Hovedbiblioteket i Krystalgade er nedslidt og utidssvarende i forhold til moderne biblioteksbetjening. Huset fremstår i dag indeklemmt og dunkelt med et særdeles dårligt indeklima. Samtidig er der en markant mangel på de faciliteter, som et moderne bibliotekstilbud fordrer. F.eks. er det i dag langt fra muligt at imødekomme efterspørgslen efter studiepladser og opholdsarealer. Cafeen er lille og mørk og ideerne om at tænke kultur, folkeoplysning og borgerservice på tværs kan ikke realiseres inden for den nuværende nedslidte og dårligt organiserede ramme. Hertil kommer, at Københavns Hovedbibliotek kun er halvt så stort som de hovedbiblioteker, man umiddelbart ville sammenligne med. Det stiller store krav til indretningen og udnyttelsen af faciliteten.

Når man dette til trods renoverer og moderniserer det nuværende hovedbibliotek og ikke bygger et helt nyt bibliotek, skyldes det blandt andet den optimale placering i centrum - tæt på Nørreport Station og byens handelsliv. Samtidig arbejdes der i projektet med en åbning mod de omliggende idylliske gårde og en bedre udnyttelse af de eksisterende kvadratmeter.

Når planerne om et nyt hovedbibliotek er skrinlagte, skal det også ses i sammenhæng med, at et sådant vil koste i størrelsesordenen 7-800 mio. kr.

På den baggrund afsatte Borgerrepræsentationen 10 mio. kr. i budget 2010 til påbegyndelsen af renovering og modernisering af biblioteket. Borgerrepræsentationen besluttede samtidig at drøfte yderligere finansiering i forbindelse med forhandlingerne om budget 2011.

Til brug for overvejelserne om den yderligere finansiering er der udarbejdet "Helhedsplan for Københavns Hovedbibliotek" (bilag 1), hvoraf fremgår, at der er behov for yderligere 100 mio. kr.

Løsning

Baggrund for helhedsplanen

Med mange tusinde daglige besøgende er biblioteker afgørende elementer i politiske bestræbelser på at revitalisere og levendegøre byområder og bycentre.

Et moderne hovedbibliotek er byens åbne lærings- og oplevelsescenter, der danner rammen om livslang læring, fællesskab og netværksdannelse.

Et moderne bibliotek er stadig fyldt med bøger og andre materiale, men samtidig foregår der en omfattende formidling af informationer og oplevelser lagret på digitale platforme.

Det er stedet, hvor unge mødes om studierne, hvor der er forfatterarrangementer, børneteater, filmforevisninger og hvor f.eks. det nyeste, kommunale trafikpolitiske udspil diskuteres. Det stiller nye krav til lokaler og faciliteter.

Hovedpunkter i helhedsplanen

Hovedbiblioteket som Byens Hus

Byens Hus skal rumme tilbud til københavnere og andre besøgende i alle aldre og med alle sociale og uddannelsesmæssige baggrunde - studerende, uddannelsessøgende, erhvervsaktive, børn, ældre, nye danskere, arbejdsløse, travle børnefamilier, informationssvage, unge, socialt udsatte borgere, handicappede osv.

Københavns Hovedbibliotek har hvert år ca. 800.000 besøgende og et udlånstal på 1,2 mio. Med den centrale placering i centrum af byen har biblioteket alle muligheder for at være en af de helt store, centrale spillere i Københavns kulturliv.

Husets areal er på 10.000 m². Til sammenligning er hovedbiblioteket i f.eks. Amsterdam på ca. 20.000 m², og det planlagte multimediehus i Århus er i samme størrelsesorden. Af samme grund har man i helhedsplanen lagt vægt på at reservere flest mulige, lyse og rare kvadratmeter til publikum. Planen lægger således op til at udvide publikumsarealet fra ca. 6.000 til 6.500 m², fordoblet antallet af studiepladser fra 200 til 400 samt udvidet området til kultur- og debatarrangementer med 600 m².

Når helhedsplanen er gennemført, vil bygningen været fuldt renoveret med udskiftning af alle overflader, installationer og inventar. Samtidig vil huset være et moderne, åbent bibliotek, der inviterer til aktiviteter på tværs af social baggrund, kultur og læring – i et miljø, hvor den nyeste teknologi er fuldt integreret.

Samspelet med den øvrige by

I helhedsplanen er der lagt vægt på at understøtte sammenhængen til den øvrige by og på at gøre biblioteket mere åbent og tilgængeligt. Under arbejdstitlen ”Byens Hus” er der indledt et samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen om at gøre Krystalgade til gågade med mulighed for åben facade til en ny, stor bogcafé og kaffebar med intimszene og med betydeligt bedre parkeringsforhold for cyklister.

Biblioteket er smukt placeret mellem gamle historiske bygninger. Hovedparten af disse er imidlertid i dag skjulte for de besøgende. Det er en del af baggrunden for, at der i renoveringsplanen arbejdes med på alle etager at åbne facaden ud imod gården ved Store Kannikestræde. Ønsket om åbenhed genspejler sig også i stueetagen, hvor facaden åbnes, og hvor fornemmelsen af lys og åbenhed understøttes af nye rummelige karnapper ud mod det centrale hovedrum.

Panoptikon

Stueetagen er tænkt som husets ”hjerte” med en overdådig markedsplads og et informationstorv. Her præsenteres nye materialer i indbydende opsætninger – suppleret med virtuel formidling af temaerne, ligesom der udstilles ”smagsprøver” på de materialer, der kan lånes på de andre etager.

Markedspladsen kan blive byens sjoveste, mest inspirerende mødested for udveksling af ideer, erfaringer og tips om nye trends.

Bogcafeen skal danne ramme om forskellige kulturelle aktiviteter som debattmøder, musik, storbyprosa m.m., men kan kun rumme 50-60 mennesker. Til større arrangementer ryddes midterrummet for udstillingsmøbler og indrettes til midlertidig scene. Her vil der være plads til op mod 500 deltagere.

I stueetagen er der også plads og rum til at integrere en borgerservicefunktion, hvis der på sigt er ønske om dette. Stueetagens funktion som omdrejningspunkt for husets aktiviteter og funktion som bindeled mellem 2 centrale gader i indre by understøttes af, at rummet åbnes helt ved at lægge rulletrapperne ud i siden af rummet. Det betyder samtidig, at der vil være frit udsyn gennem bygningen.

Øvrige etager

Også de øvre etager skal fremstå imødekommende og tilgængelige og indbyde til udforskning. Her arbejdes der blandt andet med mindre opstillings- og udstillingszoner spredt mellem bogsamlingerne, ligesom der skal indarbejdes et stort antal studiepladser og gruppearbejdspladser.

Dette skal ses i sammenhæng med, at en stor del af bibliotekets lånere er yngre mennesker under uddannelse, som er særdeles flittige brugere af bibliotekets funktioner. I helhedsplanen indgår der en udvidelse af antallet af studiepladser fra 200 til 400.

Samtidig er der ønske om udvidet åbningstid med fleksibel betjening. Når helhedsplanen er fuldt realiseret, vil det være muligt at lukke stueetagen og 1. sal af i perioder. Det betyder, at man kan åbne med mindre bemanning i ydertimerne. Konsekvensen er, at det vil det være muligt at udvide den ugentlige åbningstid fra 50 til 60 timer og dermed imødekomme et udtalt ønske fra borgerne.

1. etape af helhedsplanen

Her er der fokus på stueetagen, der rummer bibliotekets indgang, modtagelse, bogcafe, udstillingszone og kontakten fra de enkelte etager til hovedrummet.

Budget 1. etape

Nye karnapper til studiepladser i panoptikon	3,5 mio. kr.
Ny cafe, køkken og toiletter – inklusiv nye gulve, lofter og belysning	2,0 mio. kr.
Nyt Inventar	3,0 mio. kr.
Omkostninger	1,5 mio. kr.
<u>I alt</u>	<u>10,0 mio. kr.</u>

Cafeens køkken udbygges mod Krystalgade, og der etableres bogcafe og intimszene til storbyprosa og mindre musikarrangementer. En væsentlig del af projektet er nyindretning af stueetagen.

I inventaromkostningerne er indregnet nyindretning af hele stueetagen med blandt andet mobil scene

med lys og lyd, nye studiepladser samt udvikling og indkøb af avancerede it-løsninger. Heri indgår f.eks. driftssikre informationsskærme, skærme til formidling integreret i reoler og trykfølsomt gulv til litteraturinspiration. Sigtet er, at dele af dette udviklingsarbejde kan anvendes i andre nuværende og kommende biblioteker i København.

Økonomi

De samlede udgifter til at realisere planen er 110 mio. kr. De 10 mio. kr. er afsat på budget 2010. De resterende 100 mio. kr. søges finansieret i de kommende år. Sigtet er, at beløbet fordeles med henholdsvis 40, 30 og 30 mio. kr. over årene 2011, 2012 og 2013.

Bidrag anlæg (p/1 2010)	2010 (kr.)
KFF - anlæg	10.00.000
Heraf til KEjd (1,5 %)	150.000
Heraf til Bestillerenhed (0,7 %)	70.000

Videre proces

Sagen henvises til budgetforhandlingerne.

Carsten Haurum

/Mads Kamp Hansen

bilag

[BILAG 1 \(udsendes kun elektronisk\)](#)

Kultur- og Fritidsudvalgets beslutning den 19.08.2010

Kultur- og Fritidsudvalgets beslutning i mødet den 19. august 2010:

Indstillingen blev godkendt.

